

AKREDITÁCIA ČLENOV SAPT

KRITÉRIÁ A POSTUP

1. Akreditácia SAPT je dôkladný proces overenia a potvrdenia skúseností a kvality prekladateľa a/alebo tlmočníka pre konkrétnu jazykovú kombináciu. Akreditácia je dobrovoľná a prístupná výlučne riadnym členom SAPT. Udeľuje sa osobitne pre preklady a osobitne pre tlmočenie.
2. Akreditáciu je možné získať buď splnením niektorého z kritérií uvedených v bode 7, alebo absolvovaním akreditačného testu podľa bodu 11. Samotné splnenie kritérií uvedených v bode 7 nezakladá automaticky nárok na akreditáciu. O jej udelení, resp. neudelení rozhoduje akreditačný panel, ktorý ustanoví výkonný výbor SAPT v súlade s bodom 3.
3. Uchádzačom je každý riadny člen SAPT, ktorý požiadal o akreditáciu v súlade s bodom 4. Akreditačný panel je *ad hoc* komisiou zriadenou podľa článku 6.3 stanov tak, aby zodpovedal jazykovému profilu uchádzača. V akreditačnom paneli sú spravidla traja gestori príslušnej jazykovej sekcie a dvaja členovia výkonného výboru. Ak nie je v jazykovej sekcii dostatočný počet členov, alebo ak určitý jazyk nie je v SAPT primerane či vôbec zastúpený, výkonný výbor priberie do akreditačného panelu externých hodnotiteľov.
4. Žiadosť o akreditáciu sa posiela elektronickou poštou na adresu akreditacia@sapt.sk. V žiadosti uchádzač uvedie svoj 1) rodný jazyk (A jazyk), 2) jeden primárny cudzí jazyk, do ktorého aktívne tlmočí a/alebo prekladá (B jazyk), a prípadný ďalší jazyk alebo jazyky, z ktorých tlmočí a/alebo prekladá do rodného jazyka (C jazyky). Okrem toho uvedie, či žiada o akreditáciu ako prekladateľ, ako tlmočník alebo ako prekladateľ a tlmočník.
5. Na B jazyk sa udeľuje obojsmerná akreditácia, teda z aj do cudzieho jazyka. Na C jazyky sa udeľuje jednosmerná akreditácia, teda z cudzieho jazyka do slovenčiny.
6. Akreditačný panel môže udeliť výnimku z pravidla jedného primárneho cudzieho jazyka tým uchádzačom, ktorí získali magisterský titul v odbore prekladateľstvo alebo tlmočníctvo na zahraničnej univerzite pre kombináciu s jazykom iným než slovenčina, resp. tým, ktorí majú v inštitúciách EÚ alebo medzinárodných organizáciách uznané dva B jazyky (pozri poznámku pod tabuľkou v bode 7). Uchádzači s rodným jazykom iným než slovenčina či oficiálny jazyk EÚ, ktorí dosiahli minimálne stredoškolské vzdelanie v krajine, kde je tento jazyk úradným jazykom, môžu požiadať o akreditáciu takéhoto jazyka.
7. O akreditáciu môžu požiadať riadni členovia SAPT, ktorí spĺňajú aspoň jedno z týchto kritérií:

AKREDITAČNÉ KRITÉRIÁ	
B jazyk (obojsmerne)	C jazyky (jednosmerne)
100 dní tlmočenia / 2500 normostrán prekladov alebo	50 dní tlmočenia / 1000 normostrán prekladov alebo
zápis do registra znalcov a tlmočníkov pre primárny jazyk a trojročná prax po zápise, alebo	zápis do registra znalcov a tlmočníkov pre ďalší jazyk a dvojročná prax po zápise, alebo
akreditácia B jazyka v inštitúciách*, plus trojročná prax po jej získaní	akreditácia C jazyka v inštitúciách*, plus dvojročná prax po jej získaní

Poznámka: patria sem Európska komisia, Európsky parlament, OSN, OBSE, Rada Európy, NATO, Europol, Eurojust a ďalšie im podobné inštitúcie a organizácie

8. Výkonný výbor postúpi žiadosti o akreditáciu príslušnému akreditačnému panelu najneskôr štyri týždne pred konaním akreditácie. Pri akreditácii podľa bodu 10 môže byť táto lehota kratšia. Výkonný výbor zároveň uchádzača informuje o zložení akreditačného panelu. Ak uchádzač nevznesie námietku zaujatosti podľa bodu 39, akreditačný panel postupuje podľa bodu 9 alebo 18.
9. Akreditačný panel preverí, či uchádzač spĺňa kritériá, a rozhodne o pripustení k akreditácii a spôsobe jej udelenia, pričom si vyžiada doklady alebo referencie, ktoré považuje za potrebné. Medzi uznateľné referencie patria aj referencie od gestorov jazykových sekcií a tých členov SAPT, ktorí majú predmetný jazyk vo svojej jazykovej kombinácii akreditovaný ako A alebo B jazyk. Ak to akreditačný panel považuje za potrebné, môže trvať na absolvovaní akreditačného testu aj napriek tomu, že uchádzač spĺňa kritériá uvedené v bode 7.
10. V prípade uchádzačov, ktorí nadobudli riadne členstvo v SAPT najneskôr k 31. 5. 2013, sa akreditácia uskutoční v priebehu leta 2013 v súlade s projektom akreditácie, ktorý členovia schválili hlasovaním dňa 2. 6. 2013. V prípade uchádzačov, ktorí získali riadne členstvo v SAPT po uvedenom dátume, rozhodne o najbližšom termíne akreditácie („akreditačný týždeň“) výkonný výbor SAPT v súčinnosti s gestormi jazykových sekcií.
11. Riadny člen SAPT, ktorý nespĺňa kritériá uvedené v bode 7, ale preukáže minimálne trojročnú aktívnu prax v oblasti prekladov a tlmočenia, môže požiadať o akreditáciu testom. O dokladoch potrebných na preukázanie praxe ho informuje príslušný akreditačný panel.
12. Akreditačný test pozostáva zo skúšobného prekladu a/alebo zo simultánneho a konzekutívneho tlmočenia. Prejavy na tlmočnický test a texty na skúšobný preklad zadáva akreditačný panel v súlade s pravidlami konania akreditačných testov.

PLATNOSŤ AKREDITÁCIE

13. Akreditovaným členom sa pri ich mene na internetovej stránke SAPT objaví symbol akreditovaného člena. Po kliknutí na tento symbol sa objaví potvrdenie o akreditácii pre konkrétnu jazykovú kombináciu vo formáte PDF, ktoré si možno stiahnuť.
14. Ak sa po vydaní akreditácie v jazykovej kombinácii akreditovaného člena vyskytne zmena, môže požiadať o doplnenie akreditácie. Akreditačný panel žiadosť posúdi v najbližšom možnom termíne a rozhodne o doplnení, resp. nedoplnení akreditácie. Samotné zloženie skúšky na zápis do registra znalcov a tlmočníkov ani pridanie si ďalšieho jazyka v inštitúciách uvedených v poznámke pod tabuľkou v bode 7 nezakladajú automaticky nárok na doplnenie akreditácie, a to ani po uplynutí požadovanej doby praxe.
15. Platnosť akreditácie sa automaticky obnovuje každoročne k 1. máju. Je to termín, ku ktorému výkonný výbor konštatuje, či držiteľ akreditácie zaplatil ročné členské v SAPT. Ak nie, v súlade so stanovami sa mu členstvo pozastavuje a akreditácia stráca platnosť. Na internetovej stránke SAPT mu bude pri jeho mene odstránený symbol akreditácie.
16. Druhým dôvodom nepredĺženia platnosti akreditácie je nesplnenie podmienky aktívneho členstva v SAPT. Aktívne členstvo znamená, že akreditovaný člen sa zúčastňuje aspoň na hlasovaniach na valnom zhromaždení (buď osobne, alebo v zastúpení podľa čl. 5.5 stanov) a na elektronických hlasovaniach (podľa čl. 5.10 a 5.11 stanov). Ak sa dvakrát po sebe hlasovania nezúčastní, akreditácia sa mu nepredĺži, ale zostáva riadnym členom SAPT.

PRAVIDLÁ KONANIA AKREDITAČNÝCH TESTOV

ČAS, MIESTO, ÚHRADA NÁKLADOV NA TEST

17. Akreditačné testy sa konajú spravidla raz do roka. Oznámenie o akreditačnom týždni a mieste konania akreditačných testov zverejní výkonný výbor na internetovej stránke SAPT.
18. Akreditačný panel, ku ktorému bol konkrétny uchádzač pridelený, oznámi uchádzačovi konkrétny dátum a čas konania testu v rámci akreditačného týždňa, a to najmenej dva týždne vopred. Ak uchádzač podá žiadosť o akreditačný test v lehote kratšej ako dva týždne pred akreditačným týždňom, výkonný výbor môže, v prípade voľných kapacít, žiadosť zaradiť do prebiehajúceho akreditačného postupu.
19. Akreditačný test je bezplatný. Ani uchádzač, ani členovia akreditačného panelu nemajú nárok na úhradu nákladov spojených s účasťou na akreditačnom teste.

TLMOČNÍCKY TEST

20. V prípade tlmočnických testov musí uchádzač pre svoj primárny cudzí jazyk (B jazyk) absolvovať test tak zo simultánneho, ako aj z konzekutívneho tlmočenia. Ak sa uchádza o obojsmernú akreditáciu, absolvuje test z cudzieho jazyka do slovenčiny a zo slovenčiny do cudzieho jazyka pre oba spôsoby tlmočenia. Pri jednosmernej akreditácii B jazyka absolvuje len test z cudzieho jazyka do slovenčiny pre oba spôsoby tlmočenia. Pri každom ďalšom jazyku (C jazyk) test pozostáva z dvoch prejavov tlmočených simultánne.
21. Dĺžka prejavu pre simultánne tlmočenie je 6-7 minút, dĺžka prejavu pre konzekutívne tlmočenie je 4-5 minút. Prejav pripraví a prednesie jeden z členov akreditačného panelu zastupujúci jazykovú sekciu, člen výkonného výboru, ktorý má predmetný jazyk akreditovaný ako A alebo B jazyk, prípadne prizvaný externý hodnotiteľ. Ak to akreditačný panel považuje za vhodné, môže použiť aj prejav z nahrávky, pričom však musia byť rešpektované pravidlá uvedené v bode 22.
22. Prejavy na tlmočnický test musia byť pripravené a prednesené v súlade s pravidlami platnými pre konanie akreditačných testov v európskych inštitúciách. Znamená to najmä, že rečník prejav nesmie čítať, pričom rýchlosť prednesu musí byť primeraná, aby čo najvernejšie odrážala očakávaná informovaného klienta na profesionálny výkon tlmočníka. Prejav musí mať logickú stavbu a použitá terminológia musí byť terminológiou, ktorú by mal mať vo svojej výbave každý profesionálny tlmočník bez nutnosti špeciálnej terminologickej prípravy. Rečník tlmočníka pred prejavom upozorní na prípadné technické výrazy, skratky a iné špecifické pojmy, ktoré v prejave zaznejú a ktoré nemusia byť všeobecne známe.
23. Poradie prejavov pri testoch stanovuje akreditačný panel. Po každom tlmočení opustí uchádzač miestnosť konania testu a akreditačný panel výkon vyhodnotí. Následne pozve uchádzača na ďalší tlmočnický test. Po absolvovaní všetkých testov bude uchádzač pozvaný na záverečné vyhodnotenie, kde mu akreditačný panel oznámi výsledok, pričom v prípade negatívneho rozhodnutia mu oznámi aj dôvody, prečo neuspel.
24. Na začiatku tlmočnického testu akreditačný panel požiada uchádzača o súhlas s nahrávaním tlmočenia. Záznam bude použitý výlučne na účel hodnotenia tlmočnického výkonu. Okamžite po záverečnom hodnotení bude záznam vymazaný. Ak uchádzač s nahrávaním nesúhlasí, akreditačný panel je povinný jeho vôľu rešpektovať.

25. Pri tlmočnických testoch je prítomný celý akreditačný panel. Pri hodnotení výkonu uchádzača berie do úvahy gramatické a štylistické hľadisko, použitý register, intonáciu a celkové vystupovanie tlmočníka. Záverečné hodnotenie a výsledok testu oznámi uchádzačovi priamo na mieste po poslednom tlmočení. V hodnotení uvedie prípadné nedostatky a odporúčania. Akreditačný panel prijíma rozhodnutia konsenzom.
26. Proti výsledku testu sa nemožno odvolať, avšak test je možné opakovať v najbližšom vyhlásenom termíne akreditačných testov. Počet opakovaní tlmočnického testu nie je obmedzený. Ak uchádzač úspešne zloží niektorý z testov (simultánny, konzekutívny, z cudzieho jazyka alebo do cudzieho jazyka), nemusí ho v budúcnosti opakovane absolvovať.

PREKLADATEĽSKÝ TEST

27. Ak uchádzač žiada o obojsmernú akreditáciu, ako prvý dostane text na preklad z cudzieho jazyka do slovenčiny a ako druhý text na preklad zo slovenčiny do cudzieho jazyka. Ak uchádzač žiada o jednosmernú akreditáciu, dostane na preklad text z cudzieho jazyka do slovenčiny.
28. Uchádzač dostane text na preklad v elektronickej forme na USB kľúči priamo na mieste konania testov. Text na preklad („zdrojový text“) je v rozsahu jednej normostrany (1500 znakov bez medzier) pre každý jazyk a smer prekladu. Uchádzač uloží pôvodný súbor obsahujúci zdrojový text príkazom „Uložiť ako“ do rovnakého adresára, pričom názov pôvodného súboru zmení tak, že zaň dopíše svoje priezvisko („cieľový text“). V tomto súbore následne text prekladá.
29. Zdrojový text na preklad môže byť rozdelený do niekoľkých tematických častí, avšak ich celkový rozsah nesmie presiahnuť hranicu uvedenú v bode 28. Text na preklad je vo formáte MS Word.
30. Uchádzač môže pri preklade používať všetky vlastné terminologické zdroje, s výnimkou nástrojov CAT, vrátane vlastných slovníkov, vlastného prenosného počítača a prístupu na internet. Ak uchádzač nehodlá využiť vlastný prenosný počítač, akreditačný panel mu poskytne počítač s textovým editorom a funkčným pripojením na internet.
31. Na preklad jedného textu má uchádzač k dispozícii 90 minút. Počas tejto doby môže miestnosť, v ktorej prekladá, podľa vlastnej úvahy opustiť, avšak bez nároku na predĺženie času stanoveného na preklad. Po uplynutí stanoveného času ho člen akreditačného panelu požiadá, aby cieľový text uložil a zatvoril. Medzi každým prekladom je prestávka v trvaní 15 minút.
32. Na mieste konania prekladateľských testov je prítomný minimálne jeden člen akreditačného panelu, ktorý uchádzačom zadáva texty na preklad. Ihneď po začatí prekladania opustí člen akreditačného panelu miestnosť, v ktorej uchádzač prekladá, a vstúpi do nej až po uplynutí času stanoveného na preklad.
33. V tej istej miestnosti môže prekladať viacero uchádzačov. Preto je potrebné zdržať sa hlučného správania, ktoré by rušilo ostatných. Používanie mobilných telefónov vrátane textových správ nie je povolené. Komunikácia medzi uchádzačmi počas prekladania nie je povolená.
34. Hodnotenia prekladov sa zúčastňujú všetci členovia akreditačného panelu. Záverečné hodnotenie, ktoré berie do úvahy gramatické a štylistické hľadisko, syntax, interpunkciu a celkovú úroveň prekladu, oznámi akreditačný panel uchádzačovi elektronickou poštou čo možno najskôr, maximálne do 30 kalendárnych dní. V hodnotení uvedie prípadné nedostatky a odporúčania. Akreditačný panel prijíma rozhodnutie konsenzom.

35. Proti výsledku testu sa nemožno odvolať, avšak test je možné opakovať v najbližšom vyhlásenom termíne akreditačných testov. Počet opakovaní prekladateľského testu nie je obmedzený. Ak uchádzač úspešne zloží niektorý z testov (z cudzieho jazyka alebo do cudzieho jazyka), bude mu započítaný a nemusí ho v budúcnosti opakovane absolvovať.

DÔVERNOSŤ INFORMÁCIÍ, ROVNOSŤ ZAOBCHÁDZANIA, NÁMIETKY

36. Všetky informácie týkajúce sa priebehu konania akreditačných testov sú dôverné. Hodnotenie je adresované výlučne uchádzačovi, pričom členovia akreditačného panelu nesmú o jeho výkone informovať žiadne tretie strany.
37. Akreditačné panely striktne dodržiajú princípy rovnakého zaobchádzania so všetkými uchádzačmi. Všetky prejavy na tlmočnicke testy a všetky texty na prekladateľské testy musia byť porovnateľné z hľadiska náročnosti pre všetkých uchádzačov.
38. Ak so zreteľom na vzťah člena akreditačného panelu k uchádzačovi existujú pochybnosti o jeho neustrannosti, výkonný výbor vylúči dotknutého člena akreditačného panelu z ďalšieho postupu, konajúc buď z vlastnej iniciatívy, alebo na požiadanie dotknutého člena panelu. Zároveň menuje náhradného člena akreditačného panelu.
39. Uchádzač môže podať zdôvodnenú námietku zaujatosti voči členovi akreditačného panelu do siedmich kalendárnych dní odo dňa, keď mu výkonný výbor oznámil zloženie akreditačného panelu podľa bodu 8.
40. Výkonný výbor námietku bez zbytočného odkladu posúdi. Ak ju akceptuje, obratom informuje uchádzača o novom zložení akreditačného panelu. Opakované vznesenie námietky znamená zastavenie procesu akreditácie, pričom uchádzač bude zaradený do najbližšieho vyhláseného termínu akreditácie. Ak uchádzač námietku voči novému zloženiu akreditačného panelu nevznesie v lehote uvedenej v bode 39, alebo ak s novým zložením vyjadrí obratom súhlas, proces akreditácie pokračuje.
41. Ak z dôvodov, ktoré nebolo možné predvídať, nastane v zložení akreditačného panelu zmena v lehote kratšej ako sedem kalendárnych dní, výkonný výbor o zmene okamžite informuje uchádzača a vyžiada si jeho súhlas s novým zložením akreditačného panelu. Ak uchádzač súhlasí, proces akreditácie pokračuje. Ak nesúhlasí, bude zaradený do najbližšieho vyhláseného termínu akreditácie.
42. Ak má uchádzač zdravotné postihnutie či iný závažný dôvod, ktorý mu znemožňuje dostaviť sa na miesto konania akreditačných testov, môže požiadať výkonný výbor o alternatívne riešenie. Výkonný výbor vynaloží maximálne úsilie, aby žiadosti vyhovel.
43. Všetka oficiálna komunikácia týkajúca sa akreditácie prebieha výlučne elektronicky. Adresa na podávanie žiadostí o akreditáciu, žiadostí o doplnujúce informácie, ako aj námietok je uvedená v bode 4.
44. Tento dokument obsahujúci kritériá a postup akreditácie, ako aj pravidlá konania akreditačných testov je prístupný potenciálnym žiadateľom a uchádzačom o akreditáciu vo verejnej sekcii internetovej stránky SAPT.